

Szerkesztői és kiadói iroda:

Magtár-utca, Wlasis-féle ház.

Előfizethetni a kiadói hivatalban és Metzger E. könyvárus bizománnyánál Budapesten, nemzeti színház bérháza.

RÖPKÉ IVEK

AZ IRODALOM ÉS MŰVÉSZET
KÖRÉBŐL.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ára

(szétküldéssel):

egész évre . . . 4 frt.

fél évre 2 frt.

negyedévre . . . 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

E. I. KÖNYVTÁRI
Naplókönyvtári
Névtárhoz
1914. 372. sz.

Szerkesztik és kiadják: KOMJÁTI JENŐ és LUBY SÁNDOR.

A t. Közönséghez!

Hosszu program helyett csak röviden jelezzük, hogy ez új vállalattal oly lapot akarunk a t. közönség kezébe adni, mely minden igényt kielégítsen mit egy vidéki jó szép-irodalmi laphoz kötni lehet.

Munkatársaink közül felsoroljuk a következőket: **Adrienne, Aradi József, Bakó István, Csalomjai (Pajor István), Dengi János** (a „Déliab” szerkesztője), **Demosényi Lajos, Ebeczky Emil, Földváry István, Gáspár Imre, Hajgató Sándor, Horváth Danó, Ipolyi Sándor, Jakab Ödön, Kereszt-szeghy Eta, Koroda Pál, Menyey Ferencz**, (newyorki levelező), **Moller Ede, Dr. Luby Gyula, Majthényi Flóra, Rádl Ödön, Rác Mihály, Reviczky Gyula,**

Rudnyánszky Gyula, Dr. Szemák István, ifj. Szinnyey József, gróf Vay Sarolta, stb.

A „Röpke Ivek” második száma a jövő hó első vasárnapján jelenik meg, azért is előfizetést onnan nyitunk. Kérjük tehát az előfizetési pénzeket minél előbb beküldeni.

A kiadó-szerkesztők.

A FILISZTEREKHEZ.

Hagyjatok hát, ha nem szerettek,
Én nem kereslek titeket.
Nem kértem tőletek tanácsot,
Nem mondtam én, hogy szenvedek.
Isten küldé e küzködést rám;
Imádság felsíró szavam.
A kit az isten látogat meg,
Az nem lehet boldogtalan!

A vágyak mámorát, ez édes
Keservet ti nem érzitek.,
Kétségimmet hát mért közölném
És álmimat tivéletek? . . .
Zokogva bár, de mégis érzem,
Boldog csak én vagyok magam!
Ki egy világot hord szívében,
Az nem lehet boldogtalan!

Mert lelke'm soha el nem adtam,
S nem vettem példát rólatok;
Azért én a ti szemetekben
Csavargó és különcz vagyok,
Jó tudnom, hogy világotokban
Lelkem bitang és hontalan,
Ki hű marad az ideálhoz,
Az nem lehet boldogtalan!

S mi minden válhatnék belőlem!
Hogy fölvihetném dolgomat,
Ha a jövőre volna gondom,
S szívemre venném sorsomat.
De jobb szabadnak lenni, bármily
Szegényen és magánosan;
Ki nem szorult az emberekre,
Az nem lehet boldogtalan!

Utálom a kufár-világot
S a eszszó-mászó férgeket.
A gőg előtt protekcióért
Nem piszkolom be-lelkemet.
Reményem, tudvóm, büszkeségem,
Egész lelke'm dalomba' van.
Kit homiokán csókolt a múzsa,
Az nem lehet boldogtalan.

Kik az én sorsommal törődnek,
Mind égi-légi szellemek.
Óh szent gyönyör! oh boldog élet!
Hogy én is szállhatok velek!

TÁRCZA.

KISVÁROSI FOTOGRAFIÁK.

Kedves kisvárosi élet! sajtáságos sürgés-forgásoddal, apró izgalmaiddal, soi disant „societas“-oddal, örökös aprehenzióid- és ügyetlen cselszövényeiddel, koteriáid- és cliquejeiddel egyetemben, mennyire imádlak!

Ilyenforma czifra frázis hagyta el ajkaimat, mikor ma este egy levelet végig-olvastam, egy levelet, melyet abból a szép kis városból kaptam, hol egy egész telet valék szerencsés eltölthetni. Oh, bájos kis fészek ott az Avas tövén! minek nevezzetek el? Pletykazugnak-e, vagy kimondjam valódi nevedet? Élveztem gyönyöreidet, oh, provinciális élet! Néha az igaz, gyomorémelygést kaptam tőle, néha meg olyan édes-késérű pofát vágtam hozzájuk, mintha rhebar-

barával laktam volna jól. Oh, milyen szálla is voltam én a te szemedben pletykazugi high-life! Nem tudtátok megszokni, hogy rengeteg borzas haját hordok, és félrevágott kalapom van s hogy nem hajlongok Y-né ő méltósága — meg a bájos főispánné asszony előtt, ki ugyan híres feslett rossz életéről, kit más becsületes országban rég kicsaptak volna a tisztességes emberek társaságából, de ki előtt ti orraitokkal veritek a földet, mert XXXX. megyei főispánné s mert a sors jóvoltából nem csak grófnőnek, de gazdag grófnőnek is született. Igen, nem birtatok megbarátkozni nagyon is jakobinus elveim-és nézeteimmel, hóbortosnak tartottatok, s szent borzadállyal gondoltam s valék mindig elkészülve azon világra szóló eseményre, hogy kiüzetem moraliter Pletykazug falai közül, mint lord Byron hajdan Angliából s Heine Düsseldorfból.

Oh! igen, mellemet verve vallom be,

hogy igen számos és igen súlyos volt az én bűneim sokasága! és ti soha sem bocsáthatok meg nekem! Vagy nem égre kiáltó bűn volt-e az, hogy oly impertinens pasquilusokat irtam, ostromozva gyengéiteket? Az igaz, ezek soha sem láttak napvilágot, de elég volt, hogy B-éknél fölolvastam, hogy meghallotta a szellemdús kis X-né, elmondta Gizi barátnőjének, ez Sz-nének, hol egy egész rendszeresített pletyka klub van; ebből a kaféschankból aztán mindenféle retor-tákon átmenve, bővitve, dicsérve, gyalázva, eljutott füleitekhez — s oh, borzalom! N-né megtudta, hogy 50 éven fölül asszonynak már nem áll jól a táncz, sem az őh vörös rózsával diszitett kalap; S-né, hogy ő is elhagyhatná a bájait nagyon is közszemlére bocsátó decoletirt toilette-eket; — a kis N., hogy örökösen a mágnások ésfirtlikhez szeretet dörgölözni; megtudták, hogy Jenny grófnő híres szép csárdását valódi produkáló szittyá kankan-nak

Egy szebb világ van ott : lakói
Jók s boldogok miádanyan.
Ki bizik tiszta szellemekben,
Az nem lehet boldogtalan!

Hagyjatok hát! nem egy világból
Valók vagyunk mi, hagyjatok!
Angyal vagy ördög, nem tudom, de
A ti testvértetek nem vagyok.
Közétek úgy se szállok én le,
Erködéstek hasztalan.
Ha én is sorsotokra jutnék,
Akkor volnék boldogtalan!

Reviczky Gyula.

REVANCHE.

HUMORESZE.

„Szegény Irma! mily hamar lettem hozzád hűtlen, de nem az én hibám, hogy az ismeretlen Bellát megláttam, kiért talán menybeli jussomról is lemondanék!“ E szavakat mormogta Arthur, egy huszonöt éves fiatal ember, kit a vidék igen könnyelműnek ismert; ugyanis szerelme tárgyát szüntelenül változtatta, ha valamely szép nő megtetszett neki, esküdözött égre-földre, hogy sohasem fog mást szeretni s ime! egy másikat meglát, azonnal kész a feledés. Fennebbi szavával kiadta Irmának az utat, pedig Irma szép volt s hozzá még éjfekete szemei a legnagyobb szerelemmel csüggték Arthuron, de közbejött egy fatális álarcos bál, melyben Arthur megismerkedett Bellával s csapodár szíve rögtön átpártolt hozzá . . .

Délutáni öt óra volt, midőn Arthur elhatározta, hogy Bellát meg fogja látogatni, sietett, mint a szerelmesek szoktak, s nemsokára megérkezett kedvese lakására. Bella könnyed fejbólintással fogadta őt s kezét nyújtá neki, melyet Arthur hódolatteljesen vont ajkaihoz, míg arcza visszatükrözte azon keserű állapotot, melyet fiatal emberek kedvesük közelében éreznek.

„Mikor gyönyörködhetem már szép nagysád angyali arczában?“ szólalt meg Arthur, „meddig fogja fedni ez irigy álarcz üdvömet?“

mit használ nekem, ha karcsu termetét, párányi kacsóit bámulom, de be nem nézhetek lelke tükrébe s nem láthatom azon ajkakat, melyek egyetlen szócska kimondása által képesek üdvömet vagy kárhozatomat létesíteni.“

„Meghallgattam uram, beszédét közbeszólás nélkül, mert válaszomat úgyis tudhatja előre; vagy talán azt gondolja, hogy ismeretlenek előttem dicsteljes kalandjai, midőn a legkisebb lelkiismeret-furdalás nélkül hagyta el a védtelen nőket? vagy tán azt hiszi, hogy én is egyike leszek a megcsalottaknak?“

„Én? Kegyedet? esküszöm lelkem üdvére, hogy csak jelenleg tudom, mi a szerelem, eddig csak rokonszenvet mutattam azon nők iránt, kik, hibáikat kimutatva, megóvtak a késő csalódástól; de midőn kegyedet megláttam, szívemben eddig ismeretlen érzélem keletkezett, éreztem, hogy számomra új élet kezdődik, azonban szívem keserűséggel van telve, hogy arczát nem láthattam.“

„Jól van, ha be fogja bizonyítani, hogy engem nem akar tévútra vezetni, nem csak álarczomat vetem le, hanem ha úgy akarja, megkísértem önt boldoggá tenni.“

„Oh köszönet, drága Bellám, ezen vigaszt, im lásson lábai előtt s tekintsen jellemtelen embernek, ha kegyeden kívül más nőre nézek valaha.“

„Meg vagyok elégedve, szólta Bella s most már le az álarczsal“ . . . de ekkor Arthur rémkiáltással ugrott fel: „Te vagy az Béla?“

„Igen én, válaszolt Béla s most halld boszumat: Unokahugom Irma szerelmes beléd, de félvén könnyelműségedtől, felszólított engem, hogy mivel nagyon nőies kinézetem van, öltsek magamra női ruhát és tegyelek téged próbára, te a próbát ki nem állottad, de ha Irrnához vissza nem fogsz menni, elhíresztelek mindenütt, hogy nekem esküdtél szerelmet. Most válassz!“

„Addig jár a korsó a kútra, míg el nem török“, válaszolt Arthur, csak az vigasztal,

mertem nevezni, Stefit tényérnyalónak, Mukit csapodár férjnek, s mi több, ügyetlen és műveletlen rouénak; báró X-ről elfecsegetem, hogy olyan betegségben szenved, mely folytonosan mind a tiz körmét igénybe veszi s mely legtöbbnyire Jehova választott népét szokta gyötörni. Elmondtam, hogy Y-né Z-né nélkül semmit sem tud lendíteni, mégis ha valamit rendeznek, orrol, ha aztán az ő neve mellett a Z-néét is megemlítik a dícséretben, s gárdájával magát égre-földre magasztaltatja a helyi lapban stb. stb. — Oh! szörnyű nagy bűnök ezek, melyekre abszolutiót nekem még pápa ő szentsége sem adand soha, s melyekért árva lelkem pecsenyévé piruland a purgatorium öröktüzen. Igaz, kicsufoltalak, kigunyoltalak benneteket kegyetlenül, de nem rossz akaratból, nem maliciából, csupán és egyedül velem született rossz hajlamnál fogva. A guny már annyira vérembe ette magát, hogy ha más

nincs, inasomat gunyolom ki, s förtelmes grimace-okat vágok rá, mikor a tornáczon kabátlégióimat igyekszik pehelytől és portól megszabadítani.

Bevallom, csúf, undok, „boshafi“ majom vagyok! Kinek abban telik legtöbb öröme, ha másokat bosszanthat, s mégis mily keveset mondtam el: hol maradtak még D. és B. polémiai, melyek a helyi lapokban minden csötörtök reggel szörnyű lázba ejtenek benneteket, hol a bálók és reuniók, hol V. kisasszony hat rőfnyi uszályal szokott megjelenni, mintha nem elég volna neki hódítani gyönyörű sötét, csillagfényű szeme borsos pilláival, és C. grófnő borzasztón sértegetve a sociétét, csak a crème de la crème egypár hölgyének prezentáltatja magát, hol az urak éjfél-tájon összevesznek, hajnalban párbajozó szándékkal vannak s reggel már a kiürített pezsgős batteriák közt békés egyetértésben nyugosznak az — aszta-

hogy a büntetés oly édes. Most el Irmám karjaiba!“

HIYSÁGOK HIYSÁGA.*

Költői beszély.

I.

És szól a férj meghatva, búsan:
„Még egyszer, ó, isten veled!“
A nő bólint, — suttog magában:
„Vigyén az ördög tégedet“
A férj könyes kendőt lobogtat:
„Én tőle alig válhatok —“
A nő tapsolva visszafordul:
„No, csak hogy egyedül vagyok!“
Nyílik az ajtó. „Nem szabad —“
A többi szó torkán akad,
Sugárzik örömtől a képe,
„Ah, ő az, ő az, végre, végre! . . .“

Ki jelentés nélkül belépett,
Nem fodrozatja a haját,
Rendetlen áll az öltözéke,
És alig hajtja meg magát.
A szép asszony tekintetéből
Tűz árad, mely játszik vele,
Halvány arczát a fény előnti,
Lángolni kezd sötét szeme.
Nem várva semmi engedélyre,
Rohan a bájos nő elébe,
És puha kezét megragadván,
Kitör a szózat lázas ajkán:

„Engedd, Alice, hogy karjaimmal
Átfogjam drága alakod;
És elhigyjem a hihetlent:
Hogy én is üdvözült vagyok,
Az Isten, mikor földre küldött,
Lelkembe írta képedet,
Hogy minden mást feledve, téged,
Csupán téged keresselek.
Ki megvigasztalt álmaimban,

* Szerző sajtó alatt levő új kötetéből. Hangja talán szokatlan, és hogy senkit zavarba ne ejtsen, néhány magyarázó szót. A gazdag ironikus ér, mely a költőben van, e verses beszélyének is sajátos színt ad. Alakjai főtésében valami magas lélektan, — mely nem ismer detailt, csak nagyjából, feltételesén egyénit, — nyilatkozik. Csupa t y p u s z t nyújt. Szerző saját kifejezését használva: „szatira akar lenni sok poeta tehetetlenségére az életben. — Alice alakja az, mely a „világok alkotóját“ a tűzhaláltól megmentette. Szerk.

lok alatt? Hol a színházi esték, mikor előadás alatt a hautvolé con amore beszél egyik páholyból a másikba át s lármázik, akár csak a nemzeti színházban tanulta volna, az érdekes ajtócsattogtatások felvonás közben, páholyvizitek, hangos czuppanatok, és örömteljes exclamatiók, Y-né ő méltósága páholya, mely leánya 15 gouvernantejával s társalgónőivel telt meg, hol a kedélyes ozsonnák, médisance-szal fűszerezett kávék, és befözötték, rágalommal töltött kalácskák etc? Az érdekes parthi-vadászatok Y. Palira, nyaktörő hölgy-steepchaisek egyik-másik borzas vagy sima fejű Lovelace hajlamaért és — — — — — oh! teremő szentséges atyám már megint gúnyolódok, — nem, nem, egy fél világért sem folytatom tovább! miért is gúnyolnálak tovább te szeretett, kedves kis város? Szeretlek, nagyon szeretlek, minden ferdeségeid és kinövéseid mellett is végtelenül! Érzem, mint változik át lassan

Gyötreimben, harczaiban.
A képzeletnél gazdagabb,
Pompában, ó te vagy, te vagy!

„Szeretlek én is — mért tagadnám?
S még inkább, mint te engemet.
Tied a hatalom, mely édes
Varázssal szövi életedet.
Nekem hitvány, egyhangú börtön
Előkelő, bámult köröm,
A tábornagy jó férj, de én őt
Teljes szívemből gyűlölöm.
És ezt nem is fődözgetem,
Jogait el nem ismerem,
Kivüled nincs számomra semmi —
Végetlen' tudlak én szeretni!”

„Jutalmad olyan mint szerelmed,
Kimondhatatlan, végtelen!
Abban, mit kedvesének adhat,
Hozzám koldus a fejedelem.
A koronánál ragyogóbb dics
Óvedzi magas homlokod!
Élsz a dal szárnyán akkor is, ha
Ledőlnek a trónoszlopok.
Neked, hogy dúsgazdag lehess,
Lelkem kincstára nyitva lesz,
És hogy kíséreted legyen,
Ahol jársz, minden eleven:

Reád mosolyg az ég derüje:
Úgy-e hűn tükrözöm szemed?
A szellő zúg: Nagy útra keltem,
Hogy csókolhassam képedet,
Lehajlik a bércek virága:
Tűzz koszorúdba engemet,
A szörnyű mélység gyöngye feljő:
Méltó csak hozzád Ihetek.
Országot ad a fejdelem,
Égész világ a képzelem,
És e világ az én világom,
Kövess, kövess! Neked kitárom!”

„Ó vigy el engemet magaddal,
Eldobom érted mindenem!”

„Énnékem van külön világom,
De jószágom nincs, kedvesem.
Ám azért elviszlek magammal,
Gyönyör lesz érted küzdeni!
Erőt értek lankadt karomban!
Jöhetnek a sors vészei!”
„Pardonne, ugyan roszkor jövünk,
De hát ilyet nem sejtethünk.”

lelkemben a gúny édes fájó érzelmmé, érzem, hogy éltem igen derűs, igen boldog napjai teltek le falaid közt s megbocsátom neked mindazt a rágalmat, a mit ellenem szórtál, óh szentséges hautvolé! megbocsátom azért az örökre feledhetlen órákért, melyeket ott tölték, azért a szeretetért, melylyel egyenesebb s becsületesebb lelkű egyének körülverték. Szemeimet köny homályosítja el s úgy érzem, e perczen a világ minden metropolisával fölcserélném Pletykazugot, s ha abban a jól ismert kedves kis szobában, akkori vidám gondtalan, derült kedvvel, meghitt, kedélyes fecsegés közt egy cigarettére gyujthatnék, szívesen odairnám Mephistophelesnek minden földöntúli paradicsomi élvezimet s ezen a planétán levő s még valószínűleg leendő — adósságaimat!

Gróf Vay Sarolta.

(Igy szól a hátul belopódzott
Két hölgy, ki már rég hallgatódzott.)

Alice azért nem jön zavarba:
„Mért roszkor? Fel nem foghatom.
Ím lássa hát, kedves barátom,
Ez X. grófnő, ez Y,
Ez urat nem kell bemutatnom,
Ugy is mindenki ismeri,
Hisz dicsőségét a poézis
Égész világnak hirdeti.”
A két grófhölgy egymáshoz fordul:
„Biz isten! ez a nő bolondul.”
Alice derült, az bántja csak,
Hogy a szökés most elmarad.

II.

S jött sok nagy úr, sok cifra dáma,
Az egyik vén, ifjú a más,
Ez így, az úgy öltözködik, de
Különbben majd mind egy szabás.
Élvhajhászok, de azt negélyzik,
Hogy a világot megvetik,
Sokan már élő vázak, ámde
Vérére büszke mindegyik.
E comme il faut societé
Alice salonját ellepé,
Hogy a tábornagy visszatértét
E jour fixen megünnepeljék.

Alice még nincsön a teremben,
Ám mégis ő a főszemély.
Mindenki csupán ő reá vár,
S fölötte ilyformán itél:
„Hogy férjét csalja, — bagatelle,
De emberrel, ki ily alatt áll,
Szökést tervezni, és (ami
Legtöbb) szeretni őt — c'est scandale.
A tábornagy nem társalog,
Magába mélyed, andalog:
„Vesztettem én csatát, babért,
De ily szégyen sohasem ért.”

S im jó Alice. Bűvös szemében
Nemes harag villáma van.
Végig tekint a társaságon,
Fejét fennhordva magasan.
Egy pillanatra síri csönd lesz.
Mindenki megrendülve áll,
De pár gúnyos, halk észrevétel
Csakhamar viszhangot talál.
Alice arcán a megvetés,
Nem is köszön, rájok se néz,
S hátat készül fordítani ép —
Midőn a férj eléje lép.

„Ha a bacsület semmi önnek,
Mit könnyelműn eldobni kész,
És semmi a rútul kijátszott
Hű férj, kit még gunyol, lenéz,
Tekintse a vendégeket,
A hódoló fogadtatásra
Mind egytől egyig érdemes . . .”
Alice nevetve vág szavába:
Ki parancsolhat énnekem?
Ezeket mind . . . mind megvetem,
S kegyed többé nem férjem ám,
A válópert megindítám.”

S jó a költő. Alice feléje
Rohan tárt karral, szilajon,
Őt homlokon csókolja hévvel,
„Itt férjem — ím bemutatom.”
A tábornagy nem bír magával:
„Rangot, férjet, bacsületet
Tipor hát egy ily naplopóért,
Ó, most utálok kegyedet!”

(Harsány nevetéssel kísérik
Mind ezt, totszik fölötte néklk.)
A költő bántódása nagy,
Adós érette nem marad:

„Ki mer így becsmérélni engem?
Egy gép, melyet ide-oda
Lódíthat a felső komandó,
Egy hitvány báb — egy katona.”
A szomszédtsit kardját kirántja:
„Ha bátor, vívjon meg velem!”
Egy pillanat! S felingeredve
A tábornagy neki megyen,
Elüti kardját könnyedén,
Mevágja jól vállán, kezén,
Poéta ur alél, lerogy,
A társaság sűrög-forog.

Alice kiált: „Hah félre innen,
Nektek nincs hozzá jogotok,
Kiért élt-halt, ki élve-halva
Birhatja őt, az én vagyok!
Enyhül-e forró csókjaimtól?
Vagy, ha nem, hát mitől, mitől?
Szívem vérétől kell hogy enyhülj!
És kedvese kardjába dől.
„Bocsássatok egy sárverembe,
Irájtok rá a fakesztre:
Éltek — nagyon boldogtalan
Mehaltak — nagyon boldogan.”

III.

Nem nyílnak ott szelid virágok,
S nincs szerelmes, dalos madár,
A kék eget nem látni ottan,
Nem játszik ott vidám sugár,
Nem járnak oda koszorúval:
Hová Alice temetve van.
A vén kriptának tompa boltja
Borul reája komoran.
Szemlélve arany cimereit,
Reá mondhatja, ki belép:
„Be fényes úrnő lehetett,
Talán sohase szeretett.”

IV.

Most már csupán arról az egyről
Kell krónikámnak szólnia,
Miképen lett a tragikumból
Tökéletes komédia.
A poétát jól orvosolták,
Könnyen kiheveré baját,
Csak halálról beszélt sokáig,
De nem gyilkolta meg magát.
Történetét nagy szenvedéllyel
Fűnek, fának mesélgeté el,
(A többi közt nekem, ki épen
Ugy, ahogy hallám, elbeszéltem.)
A gyászt eldobta nem sokára
(„Hisz az csak a szívben honol!”)
S „lelkébe irt” nagy ideálja
Után mindenfelé lohol.
Hanem, hogy kifejezze méltón,
Mélyen költői bánatát,
S megrázza véle a világot,
Irt Aliceről elégiát.
Nagy benne a művészi érték,
Epés kritikusok dicsérték,
Könyezve sohajták sokan:
„A költő beh boldogtalan.”

Koroda Pál.

MOLIÈRE POÉTÁI.

Molière, ki korának minden nevetéséges alakját sujtotta ostorával, korántsem irgalmazott saját kasztjának, a poétáknak. Azon népnek, mely — Fortis Leo szerint — „oly nevetéséges . . . ha nem dicső!”

Két halhatatlan alakban, a „Misanthrope“ Orontjában, s a „Les Femmes savantes“ Trissotinjében két oly typust örökölt meg, melyeknek élő példányai ma sem vesztek ki a komikum vadas-kertjéből; Oront a dilletans, Trissotin a tudós poéta, mindkettő oly hü, oly maradandó, minőket csak a geniek természet után készült ábrázolásai szolgáltattak.

Azon korban csak úgy hemzsegték a molièrei alkotásoknak való alakok. Trissotin uram eredetije Cotin volt, tagja egy Chappelle, Chapellain, Menage, vagy hasonlóból álló iskolának; s Molière nemcsak hogy Tricotinnek nevezte el alakját, de a sonettet és madrigalt szóról-szóra vette át Cotin „Oeuvres galantes“ című, 1663-ban megjelent kötetéből. Itt a sonett Langueville hercegnőnek van ajánlva. Czopfos poézis, és csúszó-mászó poéta — érdemes a gúnyra.

Oront már költött alak. Mennyi ily convenciális tehetség hemzsegetett akkor a Rambouillet-palota „precieuses“, és „savantes“ nőinek korában! Költött talán a felolvasott sonett is, („C'est un sonnet!“) mely található a „Misanthrope“ I. felvonásának 1. jelenetében. Cime „L'espérance...“ („C'est une dame,“ — biztosít Oront — qui de quelque espérance avait flatté ma flamme!“)

Igy hangzik:

L'espérance.

L'espérance, il est vrai, nous soulage,
Et nous berce un temps notre ennui,
Mais, Phillis, le triste avantage,
Lorsque rien ne marche après lui!

Vous êtes de la complaisance,
Mais vous en deviez moins avoir,
Et ne vous pas mettre en dépendance,
Pour ne me donner que l'espérance.

S'il faut qu'une éternelle
Pousse à bou l'ardeur de mon zèle,
Le trépas sera mon recours.
Vos soins ne ni en peuvent distraire,
Belle Phillis, ou désempère
Alors qu'on espère toujours.

Alcest — a kellemetlen misanthrope — szolgál egy kis bírálattal, s a mit mond, az csodálatos tanúsága annak, mi helyes érzékel birt Molière az elcsavartság ama korszakában a természetes iránt, s a classicismus korában hogy méltányolt egyszerű kis népdalt. Mielőtt fejtegetnők, Oront sonettjét adjuk, most magyarul is, a Szász Károly fordításában.

A remény.

A remény édes, az igaz,
S szendén ringatja bűnkét el;
De ha mindig csalódva kel:
Óh Phillis, mily szegény vigasz!

Rényed nem volt hozzám kemény,
De vajh' inkább lett volna bár:
Mert futni, ah mi szűk határ,
Ha pályabér — csak híg remény!

Ha így örök várás alatt
Kell nyögni éjjel, nappal:
Szegény fejem, jobb ha nem él!

Kegyességed mit ér? Hiszen
Kétségbeesik, szép Phillisem,
Ki csak remél, mindig remél!
Gáspár Imre.

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Nógrádmegye monographiájának érdekében tisztelettel kérjük fel azokat, kik ily című könyvnek: „Mocsáry Antal: Nógrád vármegye... Esmertetése. Pest 1826.“ akár teljes példányát, mely négy kötetből áll, — a ár csak egy-két (habár hiányos) kötetét is bírnák, sziveskedjenek arról és az átengedés feltételeiről lapunk szerkesztőségét tudósítani. Ugyanerre kérjük azokat, kik Nógrád ismertetésére vonatkozó más — habár kézirati — műveknek lennének is birtokában. Néha az ember oly helyeken is akad értékes könyvekre, hova azokat szerzőik a legkevésbé sem szánták; így jutott birtokába három év előtt e sorok írója néhány krajczárért a „Hazai és külföldi tudósítások“ 1815. évi teljes folyamának, mely már arra volt szánva, hogy takaros szobaciczusok kacsóját oltalmazza. meg a zsirossá levéstől.

Egy eddig ismeretlen Corvina. Rómer Flóris a Corvirák számát, melyeknek valódisága kétségtelen, 84-re teszi. Ezekből esnek hazánkra szerinte 9. Nem vállalunk érte felelősséget, de lapunk egy barátja azt 10-re, s így az összes, eddig ismert kétségtelen Corvirák számát 85-re egészíti ki. Szerinte ugyanis lipótmezei Benedekfalvi Luby Boldizsár úr őriz könyvtárában egy Corvirát, melynek valódisága — a mennyiben azon még a király cimere is ott diszlik, — kétségbevonhatatlan. Ha ez állítás nem tévedésen alapszik, kár lenne, ha e nemzeti kincs továbbra is kitétetnék a magánkönyvtárakat oly könnyen érhető veszendőségnek!

Megjelent és hozzánk beküldetett: „Dalos mező.“ Költemények. Irta Hajgató S. Budapest. Aigner bizománya, 1877. Ajánlhatjuk mint élvezhető olvasmányt. Lesz alkalmunk mutatványt közölni és bővebben is szólni róla.

Koroda Pál új kötetét, mely költői elbeszéléseit tartalmazza, melegen ajánljuk mindenki figyelmébe. Előfizethetni Tetteynél, 1 frtjával.

Az előttünk fekvő előfizetési felhívások közül még csak a Rudnyánszky Gyuláét említtük. A tehetséges fiatal költő első verskötetét „Fanny dalai“ címet visel. Még e hóban, lehető pazar kiállításban fog megjelenni. Az előfizetési pénzek szerzőhöz (Özdöge, u. p. Komját) küldendők, példányonként 1, diszkótésben 2 frtjával.

Quintus Horatius Flaccus Epistolái, Csalmójai fordításában most hagyta el a sajtót. Kék Lászlónál, B.-Gyarmaton jelent meg és kiállítása becsületére válik a nyomdának. Megítélését szakértőkre bizzuk és csak néhány a nyelvre vonatkozó megjegyzést kockáztatunk. Fordító igen jól kezeli a nyelvet, hexameterei szépen gördülnek, és gond jellemzi minden sorát, de erőszakot ejt a nyelven. Álljon itt egypár példa: Képes kifejezni, mit elmél (I. könyv IV. 9. 27. l.) Kötelmszerű sürgés (I. k. VII. 39. l.) tudakl'ja (I. k. VIII. 47. l.) — Tessék kimondani. — Nagyobban (I. k. XII. 59. l.) jobban helyett. — Részemről se bajom (I. k. X. 53. l.) helyett jobb volna: nekem semmi bajom. Panaszolja (I. k. XVII. 83. l.) Ezt is tessék kimondani! Bizonyolja (I. k. XVIII. 85.) Meg ezt is! — Észlelem (I. k. XX. 97. l.) észlelem helyett. — Sértni ürügyli (I. k. I. 107. l.) Miez? — Birnám sikeríteni (I. k. I. 119. l.)

Ezek természetes, csak apró hibák, a máso-

dik kiadásban könnyen kijavíthatók, az egész azonban méltó a jeles klasszicistához.

A Dengi János által szerkesztett s kiadott „Déliab“ 4 első száma beküldetett szerkesztőségünknek, s meggyőződünk annak minden jogos igényt kielégítő voltáról. A lap Debreczenben minden pénteken jelen meg. Ára, mint a mienké. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

Majtényi Flóra egyik legtehetségesebb költőnk újabbán egy kötet költeményt bocsát sajtó alá, mely előfizetés útján lesz megszerezhető. A tisztajövedelmet a szép lelkű költő az e lapok szerkesztői által megpendített „Madách-emlék“-re szánta. — Lesz alkalmunk füzetéből mutatványt közölni.

MOSAIK.

Tieck egy novellájában a költőket a következő négy osztályba osztja: 1) A tulajdonképeni költők, kik mindent, mi a közönséges ember lelke előtt sejtelem, ötlet vagy tartalmatlan szeszélyként lebeg, megsűrűsítnek.* 2) Higitók, kik az igazi költők eszméit, érzelmeit és képeit — gyakran ügyességgel s tehetséggel — meghigitják; hogy azokat sok szó által ismét füstté s köddé oldják fel. Aranyverőként a költői aranyból aranyfüstöt csinálnak, mely a mindennapi élet és szükséglet számára keresett áru. Míg a költői mű termékanyja gyakran nem nagy keletre talál, egy csomó vékonyító veszi kezébe, s addig veri, sajtolja, húzza, vonja stb., míg belőle egy tucsat kedvencz művecskét faragásált. 3) Tágitók, kik úgy viszonylanak az előbbiekhöz, mint a sodronyhúzó az aranyverőkhöz. 4) Vastagítók vagy megvastagítók; ezek a poezis kovácsai.

Csalmójai klasszikus költőnk Horác fordítása megjelent. Így jelenti egy vidéki lap. Imelygős bók, a mit — fogadni is mertünk rá — maga az érdemes fordító is mosollyal olvasott. S ez a szertelen bók voltaképp ártatlan tévedés: a szerkesztő klasszicistát akart mondani s klasszikusra bottlott a nyelve — vagy inkább a tolla.

Benedek Aladár és dr. Ágai, az új költői nemzedékről beszélnek.

Benedek A.: Valóban sok a jeles tehetség, csak hogy kevés a titán.

Dr. Ágai: Titán Laczi meg épen egyetlen!

— Kibirja ezúttal Magyarország legmagasb polczát?

No bizony! arra könnyű felelni, — mondják Önök. Pedig csalódnak ám; mert sem Tisza Kálmán, sem Andrassy Gyula gróf, de még maga a király sem bírja azt, hanem igenis a kis Berzeviczy, országgyűlési képviselő. — Ugy-e nem ismerik őt, pedig hát az övé a lomnicicsúcs.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hajgató Sándor. Nagy-Kanizsa. Kivánsága szerint lesz.

Földváry István. A külszemlét szivesen vesszük. Igérete leköttelez.

Darmai Viktor. Lasztócz. Sziveskedjék tudatni, kapta-e levelünköt?

Dr. Szemák István. Kassa. Legszivesebben olyan tanulmány-féltet vesszünk, minő a „Figyelő“-ben a Lorette-dramákról volt. — Meleg köszönet!

A szerkesztőségek, melyek lapunkkal cseréviszonyba lépni kívánnak, legyenek szivesek azt a mutatványszám vette után mindjárt tudatni lapjaik megküldése által.

*) A németben: „Dichter,“ „dichten,“ „verdichten,“ mely szójátékot a magyarban nem lehet visszaadni. Szerk.